ДЕТСКА ГРАДИНА №15 „ЗВЪНЧЕ“С ФИЛИАЛ жк„Изток
ГР.КАЗАНЛЪК,ОБЩИНА КАЗАНЛЪК,ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА

Утвърждавам:

Нина Писарова
Директор на ДГ№15”Звънче ”с филиал жк„Изток“

П Р О Г Р А М А

за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи

2022 – 2024 год.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

През последните десетилетия България е изправена пред трудни предизвикателства, свързани с достъпа до образование, намаляване на неравенствата, които го ограничават и осигуряването на приобщаваща среда и качествена подготовка в училищата и детските градини, която да гарантира усвояване на необходимите знания, умения и компетентности за пълноценна ре ализация в настоящето и бъдещето. Макар правото на образование да е основно човешко право, хиляди деца в България остават извън образователната система.

Липсата на мотивация за учене, ниската функционална грамотност, трудностите при реализацията на младите хора на пазара на труда, слабата ориентираност на обучението към практиката, липса на мотивация за въвеждане и използване на модерни интерактивни методи на обучение от страна на преподавателите, са само част от предизвикателствата, с които реформата в образователната система трябва да се справи. Всичко това, съчетано с общата икономическа ситуация, води до негативни тенденции и високи нива на дела на преждевременно отпадналите от училище.

Необходима е интензивна работа за промяна на нагласите по отношение на

инвестициите в ранна детска грижа и образование, своевременното начало и необходимата продължителност на предучилищната подготовка и училищното образование, премахването на финансово-икономическите, социалните и териториално-географските бариери за достъпа до качествена образователна услуга за всички деца.

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаващо образование на деца от уязвими групи в ДГ № 15 „Звънче“ е изработена в съответствие с Конвенция на ООН за правата на детето, европейските и национални документи и определените приоритети в развитието на образованието.

Програмата е изработена съобразно ЗПУО, ДОС за приобщаващото образование, международни и национални стратегически документи: Международна конвенция за правата на детето;, Световна програма на ЮНЕСКО”Образование за всички”; Национална стратегия на детето 2008-2018; Национална стратегия за интеграция на лицата, получили международна закрила в Република България 2014-2020г. и с дейността си е ориентирана към изпълнение на мерките и реализиране на политиките за приобщаващото образование и определените в тях приоритети, свързани с за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота.

II. УЯЗВИМИ ГРУПИ ДЕЦА

Законът за предучилищното и училищно образование определя четири групи деца, които са разпознати с потребности от допълнителна работа, поради специфики на тяхното развитие:, деца с таланти, и деца с хронични заболявания. От тях децата от уязвими групи са деца в риск, деца със специални образователни потребности.

Социо-демографската и икономическа картина открояват фактори, които формират рискови групи деца. Такива фактори са:

- равнището на бедност и доходите – трайна липса на собственост и постоянни доходи на родителите, безработни родители;
- структурата на семейството – пълно или непълно семейство, многодетни семейства, здравословни и образователни проблеми;
- откъснатост от семейната среда и липса на подкрепа от семейството – деца, настанени в специализирани институции;
- увреждане и/или сериозни здравословни проблеми на детето;
- социално изключване и принадлежност към уязвими етнически малцинства, които живеят в изолация в обособени квартали и махали;

Под влиянието на тези фактори се обособяват рисковите групи сред децата.

Една от най-застрашените групи в риск са децата:

- Деца от многодетни и непълни семейства; семейства, в които един или двамата родители са с увреждания; семейства, в които има родител/и с различни зависимости; бедни семейства непълнолетни родители и други. Като цяло това е най-голямата рискова група, но за нея не се събира систематизирана статистическа информация.
- Деца необхванати, отпаднали и в риск от отпадане от детска градина и училище. Отпадането от училище и липсата на образование е един от най-големите фактори за попадане в ситуация на множество рискове – бедност, противоправно поведение, насилие и др.
- Деца, жертви на насилие, злоупотреба и неглижиране. За жертвите на насилие остава необходимо осигуряването на сигурност, терапия за преодоляване на травмите, обществена и социална подкрепа. Малобройни, но важни са специфичните групи на деца с рисково поведение и поведенчески проблеми, предизвикани от различни фактори, като нисък родителски контрол, раздяла в семейството, бедност, безработица.

Поведенческите проблеми в предучилищна възраст са свързани най-вече с проява на агресия. Потребностите са от психологически консултации, подкрепа на родителите и намаляване на агресията в семейната среда, ангажиране на свободното време на децата.

▪ Деца с родители в чужбина, отглеждани без пряк родителски контрол и/или с прекъсване на преките емоционални контакти с родителите.

▪ Децата с увреждания, които се отглеждат в семейна среда. Често тези деца остават изолирани в семейството, не посещават детски и учебни заведения. Необходимо е да се осигури достъпна архитектурна среда, достъп до качествена здравна грижа, до образование и социални услуги и да се осигури подкрепяща среда за семейството и близките на децата с увреждания.

III.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА.

ДГ № 15 „Звънче " е с 5 градински групи и в основната сграда и 2 разновратови групи и една яслена във филиала вжк„Изток.

В началото на годината децата, които са постъпили в основната сграда на детската градина в гр. Казанлък са 49 деца на възраст 2- 4 години и 74 деца от задължителна предучилищна подготовка, а във филиала в жк„Изток", са разпределени по групи, както следва : 24 деца в задължителна предучилищна възраст и 31 деца на възраст от 3 до 5 години, 16 деца яслена възраст.

Във филиала жк„Изток"групите се състоят от деца от различни етноси, като по-голямата част са роми, някои от които се самоопределят, като турци.

Програмата е насочена предимно към най-уязвимите групи деца и на тези, изложени на риск от дискриминация – деца от малцинствен произход, деца от семейства с един родител.

Фактори за отпадане на децата от ДГ № 15 „ Звънче"

➢ **Социално – икономически.** Икономическите условия са важен фактор за ниското образователно равнище и незаписването на децата в детска градина, но тези условия винаги вървят в комплекс с останалите:

• ниско образование на някой от родителите – наблюдава се предимно при деца от ромски произход във филиала;

• липса на образователни и друг тип ценности и традиции- наблюдава се предимно при деца от ромски произход във филиала ;

• „Бедността на семейството" и затруднения достъп до образование поради ниски социални доходи /застрашени от отпадане са децата от ромски произход/ оказва цялостно негативно влияние върху мотивацията за включване във възпитателно-образователната работа в детската градина и социалната адаптация на децата-наблюдава се предимно при деца от ромски произход във филиала .

миграцията на родителите, като остър проблем през и напускане на страната от родителите.Често при миграцията на родителите, децата са поверени на грижата на близки роднини, които нямат особен ангажимент и отговорност за тяхното образование.Това е засилваща се тенденция, както в детската градина, намираща се в общинския център, така и във филиала в малкото населено място.

➢ **Образователно-педагогически-с**вързани, както със средата, така и с организацията на възпитателно-образователния процес в ДГ. Най-често се отнасят до:

• Учителите, като основен фактор в преподаването.

• Незаинтересованост на семействата от посещение на децата в детската градина и омаловажаване на необходимостта от това – най-вече за децата от ромски произход.

Децата от ромски произход, посещаващи филиала срещат затрудненията при

адаптацията и дневния режим в ДГ,усвояване на учебния материал; проявяват по-слаб интерес към учебния процес в сравнение със своите връстници. При голяма част от тях съществува сериозен дефицит на социални и познавателни умения в сравнение с преобладаващата част от децата от другите етноси на същата възраст, което представлява бариера пред тяхното успешно справяне с изискванията на учебната програма. От своя страна родителите на тези деца изразяват недоверие към инситуцията, оплакват се от проява на негостоприемство, недостатъчно подпомагане и разбиране.

- **Здравно обусловени.**

ДГ № 15 „Звънче " и през тази учебна година ще работи с деца със СОП. Опита на интегрирано образование показва, че в процеса на приобщаващо образование учителите заедно със специалистите трябва да определят не само подходите и формите на работа с детето, но и темите от учебното съдържание. Ориентири в тази задача са наблюденията, които имат, оценката на потребностите на детето от специалистите, педагогическият опит и подготовката на учителя. Обучението на децата със специални образователни потребности ни показва, че в образователната практика и взаимодействието с децата е важно да се разбира тяхното различие, ученето да се свързва със силните им страни и интересите, а учителят е този посредник, който разсъждава и улеснява процеса.

Учителите са важен фактор, който мотивира родителите да осигуряват присъствие на своите деца и участието им в образователно-възпитателния процес. Предлагането на качествено образование и грижа за отглеждането и възпитанието на децата повишава мотивацията за осигуряване на редовна посещаемост на децата.Това поставя пред педагогическата колегия необходимост от непрекъснато повишаване на квалификацията и компетенциите на учителите.

Детската градина прилага и други мерки за създаване на позитивна образователна среда и засилване на интереса на родителите от посещение на децата им в детската градина:

- Извънкласни дейности- карате, спортни танци;
- Осигуряване на безплатни помагала за 4,5 и 6 годишните;
- Осигуряване на безплатна закуска;
- Осигуряване на допълнителен модул „Български език" , за децата, които не владеят българскиезик;
- Осигуряване на ефективни контакти и консултации с родителите, системни разговори и др.;
- Работа с различни институции: взаимовръзки с Центъра за обществена подкрепя за решаване на казуси с проблемни деца и семейства, работа със специалисти от РЦПППО гр.Ст. Загора;
- Провеждане на съвместни мероприятия с родителите с цел приобщаването им към живота в ДГ;

III.ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

ОСНОВНИ ЦЕЛИ:

1. Определяне на условията и начините за осигуряване на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всяко дете с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

2. Създаване в детската градина на благоприятна среда и позитивен психологически климат за физическото, психическото и социалното благополучие на децата от уязвимите групи, чрез организиране на мотивиращи и развиващи интересите

дейности през призмата на специфичните им нужди и особености.

ПОДЦЕЛИ:

➢ Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за приобщаващо образование на деца от ДГ от идентифицираните уязвими групи.

➢ Подобряване качеството на възпитателно-образователната работа в детската градина и осигуряване на подходяща образователна подкрепа за всяко дете и родител.

➢ Целенасочена индивидуална работа с децата с цел преодоляване на обучителните трудности.

➢ Разработване на мерки за привличане на родителите към живота в ДГ.

III. ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Гарантиране на правото на всяко дете на достъп до детска градина и на правото му на качествено образование;

2. Гарантиране на достъпа на всяко дете до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на ученето и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;

3. Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на детето, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

4. Приемане и зачитане на уникалността на всяко дете– индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които ДГ трябва да отговори по подходящ начин, така че детето да развие максимално своя потенциал;

5. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат в процеса на ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина;

6. Системен и холистичен подход на организация и сътрудничество на ДГ в Община Казанлък и региона на приобщаващото образование на всички равнища – управление и екипност, използване на приобщаващи педагогически практики, създаване на сигурна и подкрепяща среда, участие на родителите, мониторинг на процеса и на качеството на подкрепата за личностно развитие, както и на влиянието им върху обучението и постиженията на децата;

7. Сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, детето, семейството и общността;

8. Намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата в дейността на детската градина;

9. Нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата за живот в приобщаващо общество;

10.Гъвкавост и динамичност на процеса на приобщаващото образование съобразно потребностите на децата и в зависимост от спецификата на обществения живот.

IV. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на политиките	*Отговорник*	*срок за изпълнение*	*индикатори*

I.МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА:			
1.1. Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие			
Ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения посредством провеждане на диагностични процедури	Учители по групи	25.10.	Резултати и анализи от диагностичните процедури
Скрининг – тест за децата от 3 до 3,6 год.	С.Стефанова,Б.Бюрханова	30.11	Резултати
Анализиране на основните причини за наличните обучителни трудности деца от детската градина	Учители по групи	текущ	Брой анализи
Оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на допълнителна подкрепа на деца при: - затруднения във физическото, познавателно, езиково, социално, сензорно, емоционално, творческо развитие спрямо децата от същата възрастова група; - наличие на рискови фактори и обстоятелства в средата на детето; - наличие на хронични заболявания, които възпрепятстват обучението, научаването и участието на детето в дейността на детската градина;.	Учители по групи и медицинска сестра	При необходимост	Брой кампании
Засилване участието на родители и семейства в процеса на образователна интеграция на техните деца, подобряване на контактите на семействата с педагогическия персонал в детските заведения. Организиране на съвместни дейности: -организиране на работни срещи с учителите на бъдещите първокласници; -организиране на отворени врати за родителите	Учители по групи	текущ	Брой проведени мероприятия Брой участвали родители Брой участвали деца При възможност
Изготвяне на регистър на децата от уязвимите групи, и мерки за работа с тях: - списък на децата -карта за всяко дете със заложени мерки за работа	Директор Ресурсен учител	30.11	Списък на децата 1 брой Карта за всяко дете

Организиране на разнообразни форми на допълнителни дейности.	директор	2022 -2024	Брой форми: Карате Спортни танци,балет идр.
1.2. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в детската градина			
Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към приобщаващото образование на деца от уязвими групи	Директор	За новопостъпили учители	Брой квалификации
Осигуряване на условия за екипна работа между учители, специалисти и родители по посока ранно оценяване на обучителните затруднения и реализиране на подкрепа за личностно развитие потенциала на всяко дете.	Ресурсен учител Учители по групи	текущ	Брой екипни срещи
Участие и изява на всички деца от уязвимите групи в допълнителни дейности, и дейности подпомагащи възпитание на децата в любов към родния език и книгата, като извор на знания и богата информация-участие в национални кампании, посещение на библиотека, форми в детската градина	Учители по групи	Според плана за дейността на институцията	Брой инициативи
Планиране и реализиране на индивидуална работа насочена към потребностите на всяко дете-личностно ориентиран подход	Учители по групи	Текущ	Брой проверки
Осигуряване на условия за участие на представители от етническите групи в социализацията на децата от етническите малцинства	директор	текущ	Брой съвместни мероприятия
1.3. Изграждане на позитивен психологически климат			
Организиране на дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение: - създаване на Кът за правата на детето в двете сгради на ДГ, - създаване на кътове във всяка група за Вътрешни правила на групата	Директор Учители по групи	текущ	Брой кътове
Прилагане на координирани и последователни усилия за осигуряване на благоприятна образователна среда и създаване на условия за сътрудничество,	Директор Учители по групи	текущ	Брой срещи и консултации

ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес, чрез: - разговори с родителите за изясняване на причината за проблемното поведение на детето - създаване на условия за включване на детето в занимания, съобразени с неговите интереси и потребности; - консултации със социални работници от Отдел „Закрила на детето“ при Община Казанлък			
Повишаване квалификацията на учителите и предоставяне на методическа помощ по посока превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата	Директор Учители по групи	При необходимост	Брой квалификации и форми на методическа подкрепа
Реализиране на партньорство и поддържане на непрекъсната връзка и взаимодействие с родителите на децата за справяне с проблемното им поведение и приобщаване към средата на детската градина.	Директор Учители по групи	текущ	Брой срещи и мероприятия
1.4.Достъп до качествено образование за деца със СОП			
Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП: -организиране на подходяща среда за индивидуално обучение; -осигуряване на допълнителна подкрепа; -разработване на програми за обучение, отговаряши на индивидуалните възможности и потребности на всяко дете със СОП	Директор Ресурсен учител Главен учител		
II.МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА:			
2.1.Оценяване на индивидуалните потребности на детето за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.			
Предложение към родителя за предприемане на дейности с децата за преодоляване на проблемното им поведение и за справяне със затрудненията им с приобщаването в образователната и училищната среда, с участието в дейността на институцията и с поведенческите им прояви.	Директор Ресурсен учител	при необходимост	брой писмени предложения

Заповед от директора на ДГ за сформиране на Екип, който да изготви оценка на детето, след получаване от страна на родителя писмено информирано съгласие за предприемане на дейности за приобщаващо образование на детето.	Директор *При необходимост*	м.октомври	1 брой заповед Брой информирани съгласия от родителите
Изготвянето на оценката на индивидуалните потребности на всяко дете от психолог, логопед и ресурсен учител, в зависимост от конкретния случай.	Директор Ресурсен учител	*при необходимост*	Брой оценки
Запознаване на родителите на всяко дете с изготвената оценка на индивидуалните му потребности и регистриране на писменото им съгласие/несъгласие/ с нея.	Ресурсен учител	*при необходимост*	Брой попълнени документи
Изготвяне на план за подкрепа на детето, след извършена оценка на индивидуалните потребности на детето.	Директор Учители по групи	*при необходимост*	Брой изготвени планове
2.2. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в детската градина			
Реализиране на дейностите от индивидуалния план за подкрепа на детето, след извършена оценка на индивидуалните потребности на детето.	Ресурсен учител	По график	Теми отразени в дневника за личностно развитие
Създаване на условия за равен достъп до образование за децата чрез осигуряване на достъпна архитектурна и физическа среда, достъпност на информацията и комуникацията, достъп до учебните планове и програми, технически средства,специализирано оборудване и специализирана подкрепяща среда, дидактически материали, методики и специалисти	Директор ресурсен учител		
Осигуряване на условия за приемственост между ДГ и началното училище по отношение Обмяна на опит и информация за деца, на които се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие			

V.ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Приобщаващото образование и по-високо ниво на интеграция на децата от уязвими групи в ДГ № 15 „Звънче”“ ще даде възможност за:

1.Включване на всички деца в качествено обучение, гарантирайки, че:

- всяко дете е в ДГ;
- всяко дете учи;
- всяко дете се обучава от рано и се включва в образователната система навреме;
- всяко дете е подкрепено от ефективни и ефикасни правителствени политики.

2. Премахване на бариерите пред достъпа до образование на деца от най-уязвимите групи – в т.ч. деца, които живеят в бедност, деца с увреждания, деца бежанци, деца от малцинствен произход, деца с непълни семейства и др.

3. Положителна промяна на нагласите на обществото по отношение на:

- Ранно обучение и задължителна предучилищна подготовка;
- Приобщаващо образование за деца с увреждания;
- Образованието на деца от ромски произход.

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи в ДГ № 15 „Звънче “ е приета с решение на педагогическия съвет – Протокол №2 /19.2.10..2022г. и утвърдена със Заповед на директора № 105 / 19.10.2022 год.

При възникнала необходимост Програмата подлежи на актуализация.